

λέμιον τοῦτον πύργον, εἴτε ῥιπτόμενοι αἰφνιδίως ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλοίων, διακόπτοντα διὰ κραυγῶν πολέμου τοὺς ὕμνους τῆς χαρᾶς καὶ ἀποθνήσκοντα μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας . . . »

XX

Ὁ πρωεὺς ἀπήντησε μὲ φωνὴν σταθεράν· «Πολλάκις κατὰ τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην, ὁ οὐρανὸς ἔρχεται εἰς βοήθειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδουάρδε, προσπάθησε νὰ ἐνώσῃς τὸ σχισθὲν πανίον! ἐγὼ θὰ ἀναλαβῶ τὸ πηδάλιον καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν, ὑπακούοντες εἰς τὸν ἄνεμον· οὕτω θὰ ἀποφύγωμεν τὸν πρὸς δυσμᾶς κόλπον, τὸν πολέμιον στόλον, τὸν ἄνισον ἀγῶνα· οὕτω θὰ φθάσωμεν ὑγιεῖς καὶ σῶι τὰ τεῖχη τοῦ πύργου, διότι, ἐὰν μὲν ἡμᾶς ἐλπίς ἀσφαλείας, αὕτη ἐρεῖδεται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος τῶν ξένων, τῶν πληττομένων ὑπὸ τῆς τρικυμίας καὶ ἐρχομένων νὰ ζητήσωσι ἄσυλον εἰς τὸ γηραιὸν κατοίκημα γενναίου τιμαριούχου. Ἄλλως, ἀρμόζει εἰς τὴν γενναιότητα, εἰς τὸ ὄνομα, εἰς τὰ δίκαια, εἰς τὴν καταγωγὴν ἡμῶν, νὰ λάβωμεν τὸν θάνατον ἀπὸ εὐγενοῦς χειρὸς . . . »

XXI

Τὸ πηδάλιον διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥωμαλέου αὐτοῦ βραχίονος, ἐξώγκωσε διὰ τοῦ ἀνέμου τὸ ἀναπτυχθὲν πανίον καὶ ἡ λέμβος ἀλλάσσουσα οὕτω πορείαν ὥρμησε πρὸς τὸ παράλιον σκιρτῶσα ὡς θηρευτικὸς κύων, ὅστις ἀφεθείς τέλος πάντων ὁρμᾷ νὰ συλλάβῃ τὴν φεύγουσαν λείαν. Ἀναπιτόμενα ὑπὸ τῆς ταχείας πλώρας τὰ τεχνητὰ φῶτα τοῦ ὠκεανοῦ, αἱ ἀστραπαὶ τῶν κυμάτων, στίλβουσι· τὰ θραυόμενα κύματα τοξεύουσι σπινθῆρας, οἵτινες περιστοιχίζοντες τὴν γαλέραν διαχύνουσιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτῆς μαγικὸν φῶς, ἐνῶ ἐγκαταλείπουσιν ἀθεσβαίαν λάμψιν ἐπὶ τῶν σκοτεινῶν κυμάτων, ὅπου τὸ πλοῖον ἐχάραξε τὴν πορείαν αὐτοῦ. Νομίζεις ὅτι ὁ γηραιὸς ὠκεανὸς τινάσσει ἀπὸ τοῦ ὠχροῦ αὐτοῦ μετώπου τὰ ὠχρὰ ἐκεῖνα φῶτα, ὅπως μιμηθῇ τὰ φεύγοντα μετέωρα, ἅτινα κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ βορρᾶ διασχίζουσι τὸν πένθιμον ὀρίζοντα τοῦ ὅρου τῆς Ἑκλᾶς.

XXII

Οὐχ ἦττον δὲν ἐλείψαν λάμπεις ἀσφα-

λέστεραι, διευθύνουσαι τὴν πορείαν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μαύρου ὠκεανοῦ . . . τὸ Ἀρτόρνιχ, κρεμᾶμενον ἐπὶ τοῦ συνοφρυωμένου βράχου μεταξὺ τῶν νεφῶν καὶ τῶν κυμάτων, ἐλαμπέ διὰ μυρίων φῶτων χαρᾶς, ὧν ἡ λάμψις ἀντανεκλᾷτο μακρὰν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, μακρὰν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ λέμβος λοιπὸν διευθύνετο πρὸς τὸ ὄριον χάρις εἰς τὸ εὐτυχές ταῦτο φῶς, οὗτινος ἡ ζωηρὰ λάμψις ἀνεμιγνύετο μὲ τὰς ὠχρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἄστρου τῶν νυκτῶν, διότι ἡ ψυχρὰ σελήνη ἀνηγέρθη τέλος πάντων ἀνωθεν τῶν λόφων τοῦ ὠκεανοῦ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

II. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ.

Cic notus Ulixes ?

Ὁδίδιος.

Ὅτι τὸ λογικὸν ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ἀσβεστον, διὰ νὰ φλέγεται καὶ γογγύζῃ, μόνος ὑποκριτῆς φιλόσοφος δύναται νὰ ἀρνηθῇ, τοῦλάχιστον κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν τούτους τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅτι ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη καὶ διὰ νὰ ἀπατᾶται καὶ θὰ ἀπατᾶται αἰωνίως, διότι ἐν μόνῃ τῇ ἀπάτῃ εὐρηται ἡ εὐδαιμονία του, τοῦτο νομίζομεν ὅτι οὔτε φιλόσοφοι, οὔτε ἱερεῖς, οὔτε σύζυγοι καὶ θὰ ἀρνηθῶσιν οὐδέποτε. Ἄλλως τε ἐὰν ἡ παιδικὴ ἡλικία, κατὰ τὰς ἀναμνήσεις ὅλων τῶν γραψάντων, ἦναι ἡ μᾶλλον ὠραία καὶ εὐδαίμων, τότε κατὰ λογικὴν κλίμακα τοιαύτης ἀληθείας, ὁ νεανίας εὐδαιμονέστερος εἶναι εἰς τὸν ἔφηβον, ὁ ἔφηβος εὐδαιμονέστερος εἰς τὸν παῖδα, ὁ παῖς εἰς τὸ νήπιον, ὅπου εὐρηται καὶ ὁ μωρὸς· εὐδαιμονοῦσι λοιπὸν ἐν τῇ γῇ τὰ νήπια καὶ οἱ ἡλίθιοι, διότι οὗτοι ἀληθῶς καὶ ὑπὸ πάντων παντοίως δύνανται νὰ ἀπατῶνται. Ἴδού λοιπὸν ἴσως διατὶ ἀνέγνων που ἄλλοτε: Ὁ κόσμος εἶναι θέατρον μιᾶς καθολικῆς κωμωδίας, ἧς ὁ χρόνος καταβιβάζει τὴν αὐ-

λαίαν καὶ ἥτις φέρει τίτλον τὸν ἐξῆς: Ὁ κόσμος θέλει γὰρ ἀπατᾶται καὶ θὰ ἀπαιτᾶται.

Ὅταν ὁ Μάκφερσων, ἐφευρόν καὶ διχπλάσας ὀλίγους τῆς Σκωτίας στίχους, παρέδωκεν εἰς τὸν κόσμον ἕνα ὅλον Ὀσσιανόν, ἢ μᾶλλον σοφὴ ἀνθρωπότης ἀπεδέχθη μετὰ φρενητιώσεως ἀγαλλιᾶσεως τὸν θεσπίσιον τοῦτον Βάρδον, ἀντέταξεν αὐτὸν ἐνάμιλλον τοῦ Ὁμήρου, ὑπέρτερον ἔτι, οὐρανοκατάβατον κριδὸν προσαράξαντα ἀπὸ τῶν νεφῶν εἰς τῆς Σκωτίας τὰ ὄρη, ὅπως ὁ Νῶε εἰς τὸ Ἀραράτ.

Ὁ κόσμος ὅλος ἠγάλλετο, διότι ἠπατᾶτο.

Ὅταν ὅμως τῶν κριτικῶν ἡ αὐθάδης περιέργεια ἠθέλησε νὰ δεισδύσῃ εἰς τὸν μυστηριώδη χώρον τῆς συλλήψεως τοῦ Ὀσσιανοῦ, εἰς τὰς ὀμιχλώδεις τῆς Σκωτίας κορυφάς, οὐδαμοῦ οὐδὲν σημεῖον ἐδήλου τοῦ θεογενοῦς αὐτοῦ ποιητοῦ τὴν γέννησιν, οὔτε καὶ τὴν τετραπύδων φάτνη, ἀλλ' ἐδηλώθη πάραυτα ὅτι τὰ χρυσοῤῥήμονα ἐκεῖνα ἔπη, ὁ ὑπερομήριος αὐτός Ὀσσιανός, ἀνέτειλεν ἐντελής καὶ πάνοπλος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μακφερσῶνος ὡς ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς τοῦ Διός.

Ὁ κόσμος τότε ἐλυπήθη καὶ ἀπελάκτισε τὸν Ὀσσιανόν.

Διατί;

Μήπως τὰ ἔπη αὐτὰ ἀπώλεσαν τὴν γλυκύτητα, τὴν λαμπρότητα, τὴν μαγεῖαν των ὅτι εἶναι τοῦ Μακφερσῶνος καὶ οὐχὶ τοῦ Ὀσσιανοῦ; Μήπως τὸ ἰδανικὸν τοῦ Ὀσσιανοῦ τοῦτο ὄνομα ἦτο βαρύτερον καὶ ἀσφαλέστερον τοῦ ζήσαντος καὶ ἀληθοῦς Μακφερσῶνος;

Ἀντὶ νὰ λύσῃ τις τὴν ἀπορίαν ταύτην ἀπ' εὐθείας καὶ δώσῃ πικράν ἐξήγησιν τῆς γνωστῆς ῥήτρας: οὐδεὶς προφήτης ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, τοῦτο μόνον δύναται τις ἐντεῦθεν νὰ διδῇ ὅτι, ὁ ἄνθρωπος θελὼν νὰ ἀπατᾶται, μόνον τὸν ἀβέβαιον καὶ ἀπατηλὸν ἰδανισμόν λατρεύει, καὶ ἴσως ὁ Θεὸς ὑμνεῖται ὑπ' ἄλλων καὶ λατρεύεται διότι οὐδέποτε ὁρατός καὶ πράγματι ἐπεφάνη ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὅπως ποτ' ἂν ἔχῃ, ἦτο ἡδύπνους θερινὴ ἑσπέρα τῆς Ἀττικῆς ἐν ἔτει 1867 ὁπότε τρεῖς ἔμμουσι σπουδασταὶ ὑπὸ τὰς ὀλυμπιεῖους στήλας καὶ τὸ σελην-

αῖον φῶς ἀφίνοντο εἰς εὐτερπεῖς περὶ τῆς συγχρόνου ποιήσεως συνομιλίας. Ἐρρέθησαν πολλά. Ὁ εἰς τῶν τριῶν τούτων φιλομούσων, ὅσον ἴσως ὄχι καὶ μουσικῶν κριτῶν, πολλὰς καὶ ποικίλας κεκτημένους εἰδήσεις καὶ γνώσεις διετίνετο ὅτι αἰφνὴς ὁ Κ. Π. Συνόδινός ὡς ποιητῆς εἶναι ἀπρόσιτος, διὰ πολλοὺς καλλαισθητικοὺς καὶ καθόλου λόγους. Καὶ τὰ λοιπὰ.

Ὁ τέως συντάκτης τοῦ γνωστοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος—Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη—, τότε ἐτύγγανε ἀπὼν. Ἡ εὐκαιρία ἦτο καλὴ. — Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὸ φύλλον τῆς 15 Ἰουλίου ἐν τῇ καλουμένῃ *Ποικίλῃ Στοᾷ*, ἐφάνησαν τὰ ἐξῆς γνωμικὰ ἀποσπάσματα μεγαλυνύμων ποιητῶν:

Ἀλλάσσει ὁ κόσμος πρόσωπον ἀπαύτως ἐδῶ κάτω
Ὡς καθεὶς ἑαυτρίχονμα ὁ λύκος μεταλλάσσει,
Ὁ ἄνθρωπος τὴν γνώμην του, ὁ ὄφις χιτωνίσκον.
ΓΚΑΙΤΗΣ.

Ἡ γῆ θπασα ἐν μνήμα
Καὶ ὁ κόσμος εἷν' ἐν θύμα,
Νεκροθάπτης ὁ καιρός.
ΓΟΥΓΚ.

Στρέφει ὁ κόσμος ἄπαυστα, καὶ εἰς κάθε γύρισμά του
Ἐνα κρημνίζει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἄλλον ἐκεῖ σηκώνει,
Κ' ἐκεῖνος ποῦ σηκώνεται πατεῖ τὸν ἀποκάτου
Καὶ λησμονεῖ ὅτι καὶ αὐτὸν θὰ τὸν πατήσουν σκόνι.
ΚΟΡΝΑΡΟΣ.

Πρὸ τῆς αἴγλης οἰστρώδους ιδέας
Τὰ μικρὰ κολοσσοὶ περιστῶνται
Ὡς τῆς πεύκης τὰ φύλλα πρὸ Φοῖβου
Ἀργυρὰ ἀντανακλῶνται.
ΣΧΙΛΛΕΡ.

Φεῦ! ὅστις ἐφαντάσθη καλὸν ἐδῶ νὰ κάμῃ
Θὰ κάμῃ ὅτι κάμει εἰς φοβερὸ ποτάμι
Ἐνα ξηρὸ καλάμι!
ΟΣΣΙΑΝΟΣ.

Τὸν αὐτόχειρα μήποτ' ὑβρίσῃς
Σκέψου, κόσμε, ὅτ' εἶσαι θνητός.
Ἀσθενὴς κόρη εἶναι ἡ χρίσις
Εἰς παθῶν τὰ πελάγη ἐντός.
ΦΟΣΚΟΛΟΣ.

Εἶναι λειμῶν κρινοσκεπῆς ὄψεων χρύπτων πλῆθος
Τῆς γυναικὸς τὸ στήθος.
ΒΥΡΩΝ.

Παρένθεσις
Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ ἐτάσσετο ὁ πρόλογος
τοῦ πτωχοῦ τούτου ἀρθριδίου τὸ σχῆμα
ἐβλέπετε εἶναι πρωθύστερον. Ἡ ἀνωτέρω
ἐκεῖ μνημονευθεῖσα παγκόσμιος κωμωδία

φέρει μακρὸν τίτλον· ὁ Βεϊλάνδος νομίζω ἔδωκε καλλίτερον, τοῦλάχιστον συντομώτερον. Τίς εἶπεν ὅτι τὰ "Ἀβδῆρα ἀπέθονον; Ἐάν οἱ σύγχρονοι τοῦ Σωκράτους καὶ Περικλέους ἐξέλιπον, ἀλλ' αἱ Ἀθηναῖ ζῶσιν, ἴσως λαμπρότεραι καὶ σοφώτεραι, περὶ ὧν ἂν ἔτι ἀμφιβάλλῃς ἀνάγνωσ τὴν πρὸς τὸν Θεόσοφον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Μ. Γ. Σ.)

Τὰ ποιητικὰ ταῦτα γνωμικὰ ἐπηνέθησαν, ἐθαυμάσθησαν, ὑφ' ὧν, ὑπὸ αὐτοῦ πρώτου τοῦ δυσπρασίτου κατακριτοῦ τῶν Στηλῶν. Ἀλλ' ἦσαν γνωμικὰ τοῦ Βύρωνος, τοῦ Σχίλλερ, τοῦ Φοσκόλου; Ὅσον ἦτον ὁ Ὀσσιανὸς τοῦ Ὀσσιανῶ.

Τίνος ἦσαν;

Τοῦ Κ. Παναγιώτου Συνοδινού, ἀπὸ τὰς διαφόρους Συλλογὰς τοῦ εἰλημμένα καὶ μεταπλασθέντα ἀπὸ τῆς δημώδους εἰς ἑλληνικωτέραν ἔκφρασιν. — Ὑπὸ τὸν ἑπαρχὸν ὑφίσταται ἔτι σήμερον ὁ ποιητής, ὅπως ὑπὸ καπνὸν μέλανα γενναῖα φλόξ;

Β.

Η ΥΔΡΟΦΟΒΙΑ.

Ὁ Φοῦτ, περίφημος ἄγγλος κωμικός, ὑπήγαίνε ποτε διὰ τοῦ λεωφορείου εἰς Βάθ, πόλιν περίφημον διὰ τὰ μεταλλικὰ αὐτῆς ὕδατα, καὶ συχνάκις ἐπισκεπτομένην ὑπὸ τῶν πράγματι ἀσθενῶν, ὑπὸ τῶν νομιζόντων ἑαυτοὺς τοιοῦτους, καὶ ὑπὸ τῶν κυρίων τοῦ συρμοῦ, οἵτινες νομίζουσι χυδαῖότατον τὸ νὰ ἦναί τις πάντοτε ὑγιής. Κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην ἡ ὁμιλία ἐστράφη περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ὑδάτων τῆς Βάθ, ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν διαφόρων ἀσθενειῶν· οἱ ὁδοιπόροι ἠρώτησαν ἀλλήλους περὶ τῆς νόσου ἣν ἕκαστος αὐτῶν ἐνόσει· ὁ μὲν εἶχε ποδαλγίαν, ὁ δὲ στέρησιν ὀρέξεως, ὁ δὲ μελαγχολίαν κτλ. κτλ. Ὅτε δὲ ὁ Φοῦτ ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς του, ἀπεκρίθη ὅτι ἐδήχθη ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς καὶ ὅτι τὰ ὕδατα συνιστῶντο ὡς δυνάμενα νὰ προλάβωσι τὴν ὑδροφοβίαν, «ἂν καί»,

προσέθηκεν αὐτὸς, μὲ ὕψος μεγάλης θλίψεως, «φοβῶμαι μήπως εἶναι λίαν ἀργά, ἐπειδὴ ἤδη ἠσθάνθην συμπτώματα τῆς προσεγγίσεως αὐτῆς». Ἡ συνοδία ἤρχισε νὰ φοβῇται, καὶ ἀνυπομόνως ἠρώτησε περὶ τῆς φύσεως τῶν συμπτωμάτων ἅπερ ἠσθάνετο. «Ἐνίοτε», εἶπεν αὐτὸς, ἀπροσβάλλομαι ὑπὸ βηχός, ὁμοιάζοντος πρὸς τὸ γαύγισμα σκύλου, καὶ τότε αἰσθάνομαι σχεδὸν ἀκράτηκτον τάσιν, ἵνα δάκω πάντα ἄνθρωπον εὐρισκόμενον πλησίον μου».

Οἱ περιηγηταὶ κατέστησαν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περίφοβοι, ἀλλ' ὁ Φοῦτ προσεπάθησε νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, βεβαιῶν αὐτοὺς ὅτι δὲν ἠσθάνετο οὐδεμίαν προσέγγισιν προσβολῆς, καὶ ὅτι ἤθελε πληροφορήσει αὐτοὺς ἅμα ἠσθάνετο.

Μετὰ τινὰς ὥρας ἡ ἁμαξά διέσχισε ρυάκιον πεπλημμυρισμένον ὑπὸ τῆς βροχῆς, καὶ ὅτε ἦτο εἰς τὸ βαθυτατὸν μέρος αὐτοῦ, ὁ ἄστειός μας προσεβλήθη ὑπὸ μεγάλου βηχός. Οἱ δὲ πεφοβισμένοι περιηγηταί, εὐθέως ἀνοίξαντες τὴν θύραν τῆς ἁμάξης, ἐρρίφθησαν εἰς τὸ ὕδωρ, προτιμήσαντες τὸν ἀναβαπτισμόν ἀντὶ τῆς ὑδροφοβίας.

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

Δ. Ι. ΚΟΜΠΟΘΕΚΡΑΣ.

Ἀποσβέγματα τοῦ Γοίθου (Goethe).

Τίνι τρόπῳ δύναται τις νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν; — Διὰ τῆς σκέψεως μὲν οὐχί, ἀλλὰ διὰ τῆς πράξεως. Προσπάθει νὰ κάμῃς τὸ καθήκόν σου, καὶ θὰ γνωρίσῃς τί εἶσαι.

Ποῖον εἶναι ὁμῶς τὸ καθήκόν σου; — Ἡ θεραπεία τῶν καθημερινῶν ἀναγκῶν.

Ἡ ὑπερβολικὴ ἐνέργεια, οἷονδήποτε εἶδους καὶ ἂν ἦναι, ἐπὶ τέλους χρεωκοπεῖ. Δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαῖα ἡ Ἀλήθεια νὰ ἐνσαρκουῖται· ἀρκετὸν, ἐὰν πνευματικῶς ἐμπλήν καὶ ἐμποιῇ ἀγαλλίαςιν, ὡς ὁ εὐάρεστος ἦχος τοῦ κώδωνος, πέταται διὰ τοῦ ἀέρος.